

LBRIS

We know
books

Roma

ghid de călătorie

Autor
Raluca Mititelu

este de 27,50 euro, iar prin intermediul său veți avea acces gratuit timp de o săptămână la obiectivele amintite, o singură dată la fiecare dintre ele. Cardul nu asigură însă gratuitate pe mijloacele de transport.

Ca regulă valabilă pe toată perioada șederii la Roma, **evitați pe cât posibil taxiurile**. Chiar dacă tramvaiele și metrourele aglomerate nu sunt tocmai tentante, să plătiți între 5 și 10 euro pe zi pentru transport în loc de 50 pentru o cursă cu taxiul este totuși o perspectivă mai... îmbucurătoare.

Controlorii și hoții de buzunare au ceva în comun: vânează turiștii, în primul rând. Țineți-vă bagajul de mână întotdeauna la vedere, nu țineți absolut nimic în buzunarele din spate și nu acordați atenție cerșetorilor, pe care-i veți întâlni în număr foarte mare mai ales în piețele mari, autobuze și metrourele - evident, pentru că sunt locurile aglomerate în permanență - sau mai bine-zis, acordați-le toată atenția, adică aveți mare grijă să nu țineți nimic în raza lor de acțiune - sunt mult mai abili și rapizi decât ați putea crede și au o experiență vastă în "domeniu".

CUPRINS

De ce ne place.....	3
De ce mergem la Roma	4
Să aruncăm o privire în urmă	5
Istorie.....	6
Obiective prioritare	15
Obiective turistice	21
Colosseum.....	24
Arcul lui Constantin.....	27
Forumul	29
Circus Maximus	33
Basilica San Pietro in Vincoli.....	39
Santa Maria Maggiore.....	41
Fontana di Trevi.....	44
Piazza di Spagna.....	45
Pantheon.....	49
Mausoleul lui Hadrian.....	53
Vaticanul	59
Capela Sixtină	65
Viața culturală și religioasă.....	69
Muzee	70
Biserici.....	79
Teatre	85
Evenimente locale.....	87

Distracții	99
Cafenele	102
Baruri și cluburi	106
Sporturi	119
Sporturi nautice	120
Rollerblading	122
Fitness și înot	123
Cluburi de golf și călărie	125
Ciclism	127
Shopping	129
Îmbrăcăminte și pantofi	130
Bijuterii	134
Antichități și artizanate	139
Roma copiilor	147
Piscina delle Rose	149
Explora sau Museo dei Bambini	150
Teatro Pulcinella al Gianicolo	150
Plimbări	151
Parcuri și grădini	152
Împrejurimi	161
Unde stăm?	175
Categorii 'ușoară' - ieftin și bun: hosteluri și apartamente	176
Pentru orice gust și buget	183
Hoteluri de o stea	190
Hoteluri de două stele	193
Hoteluri de trei stele	196
Hoteluri de patru stele	202

Informații turistice

Hoteluri de cinci stele	206
Unde luăm masa?	209
Restaurante	210
Trattoria italiană	229
Rețete italiene	233
Informații turistice	243
Mijloace de transport	244
Informații utile	251

De ce mergem la Roma

Pentru că, inevitabil, toate drumurile duc la Roma, un oraș care conține toate ingredientele pentru „masa festivă“ a turistului pasionat: o istorie cel puțin impresionantă, o diversitate artistică pentru care cu greu se poate găsi un termen de comparație, o viață de noapte care poate împrumuta eticheta new-yorkeză: „orașul care nu doarme niciodată”.

Roma poate satisface toate gusturile, de la cele mai puțin pretențioase până la cele mai exigente: indiferent de durata vizitei, capitala Italiei va avea întotdeauna ceva de oferit, acesta fiind în același timp principalul ei avantaj și cel mai mare dezavantaj. Fie că ai la dispoziție o singură zi, o săptămână sau o lună, va rămâne mereu ceva de văzut, de explorat, de vizitat sau de încercat, iar regretul plecării va fi același. În toate sensurile, Roma este un oraș care te copleșește și te seduce. Poate că acest sentiment a dat naștere celebrei superstiții a vizitatorului ocazional: aruncarea peste umăr a monedelor în Fontana di Trevi. Între timp, această superstiție și-a extins foarte mult influența, astfel că fântânile din întreaga Italie comunică în fiecare zi speranța întoarcerii, prin toate monedele lumii (și uneori prin bancnote).

Să aruncăm o
privire în urmă

Scurtă istorie a
Romei

Cu siguranță una dintre motivațiile fascinației exercitate de vechea cetate de pe Tibru este dubla sa mitologie. În această privință, influența culturală a antichității grecești este evidentă: foarte multe monumente și opere de artă din Roma și Vatican își găsesc originea în vechile mituri elene, după cum zeii antichității romane își află în mare parte corespondența în legendele divinităților olimpice. Influența Greciei antice este demonstrată de altfel și de existența celor două legende ale întemeierii Romei, care-și găsesc prin tradiție punctul comun - și notorietatea - în povestea gemenilor salvați de lupoaică.

În epopeea lui Vergilius găsim varianta întemeierii Romei de către *urmașii lui Aeneas*, unul dintre puținii supraviețuitori ai războiului troian, fiul prințului Anchises și al zeiței Aphrodita (care va deveni la romani Venus). Potrivit legendei, Aeneas este cel căruia zeii îi încredințează misiunea de a întemeia o nouă cetate, pentru a păstra moștenirea Troiei. El îi va conduce pe troieni până pe coasta occidentală a Italiei, în Latinium, în apropiere de gurile fluviului Tibru.

Aici va întemeia mai târziu *Ascanius*, fiul lui Aeneas, cetatea Alba Longa. Ascanius va avea la rândul lui doi fii, Amulius și Numitor, iar acesta din urmă o va avea ca fiică pe Rhea Silvia. Legenda spune că *Romulus și Remus*, gemenii de numele cărora se leagă întemeierea Romei, sunt fiii Rheeli Silvia și ai zeului războiului, Marte. După ce își ucide fratele și devine rege în Alba Longa, Amulius ordonăuciderea gemenilor. Aceștia sunt puși într-un coș și aruncați în apele Tibrului, care îi poartă până la poalele colinei Palatinului. *Aici sunt descoperiți și salvați de o lupoaică - această parte a legendei este "consemnată" de sculptura antică etruscă aflată în Pallazio del Conservatori din Roma, sculptură care a devenit cu trecerea timpului unul dintre cele*

mai îndrăgite și renumite simboluri ale "Cetății Eterne" - și de sutele de reproduceri ale acesteia, răspândite astăzi în multe țări ale Europei. Mai târziu, gemenii sunt găsiți de un păstor pe nume Faustulus, care îi va crește împreună cu soția sa Larentia. Tradiția păstrează varianta conform căreia, în anul 753 î.Hr., *Romulus și Remus întemeiază cetatea Romei*. După ce-și ucide fratele, Romulus va deveni primul rege în "orașul celor șapte coline".

Cu toate că nu s-a putut stabili data exactă a întemeierii Romei, istoria modernă o plasează în secolul VII î.Hr. Primele două secole din istoria Romei marchează *o primă epocă a regalității* (în această perioadă cetatea a avut șapte regi). Trebuie menționat faptul că aceasta este și perioada în care populația Romei s-a împărțit în patricieni (aristocrația gentilică) și plebei (reprezentanți ai triburilor aservite), ambele categorii fiind formate din oameni liberi, sclavia - incipientă - având un caracter patriarhal. Spre sfârșitul secolului VI î.Hr. se constituie ca principală instituție politică *Senatul roman*, format din reprezentanți ai poporului

care conduc statul împreună cu un consul ales anual. Prin tradiție se consideră că anul 509 î.Hr. reprezintă sfârșitul regatului roman și începutul republicii romane (cunoscută în istorie și ca republica sclavagistă romană).

Republica romană poate fi considerată, datorită stabilității și duratei sale (aproape 500 de ani), una dintre cele mai puternice și rezistente structuri politice din toate timpurile. Din punct de vedere istoric, faptul este cu atât mai interesant și demn de reținut cu cât în perioada republicii Roma s-a confruntat în mai multe rânduri cu asalturile cartagineze (celebrele războaie punice care au culminat cu înfrângerea Cartaginei în anul 146 î.Hr.). Vremea republicii a însemnat și o epocă de expansiune cel puțin impresionantă (cu care mai târziu romanii ne-au obișnuit, politica expansionistă fiind, în definitiv, principalul motor de funcționare al statului roman). Nenumăratele războaie de cucerire au demonstrat excelenta organizare militară a Romei și i-au menținut de-a lungul veacurilor celebritatea. Până la jumătatea secolului II î.Hr., Roma ocupase în întregime Italia centrală și de sud. Până la

data înfrângerii Cartaginei, Roma obținuse Sicilia, Macedonia și controlul bazinului apusean al Mediteranei. În aceste condiții, impunerea hegemoniei în bazinul răsăritean a fost doar o chestiune de timp, o problemă pe care Roma a eliminat-o în a doua jumătate a secolului I î.Hr., cucerind Siria și Egiptul.

Fără îndoială cea mai importantă și renumită personalitate a Romei antice este *Caius Iulius Cezar*, primul dictator al Romei, de numele căruia se leagă cucerirea Galiei (care a însemnat extinderea influenței romane până la Atlantic) și celebrele campanii din Britania și Egipt. *Dictatura militară a lui Cezar a marcat și trecerea de la republică la imperiu*. Până în anul 476 d.Hr. (consemnat în istorie ca anul destrămării Imperiului Roman), la conducerea noii formațiuni statale s-au succedat nu mai puțin de 169 de împărați. Aspectul demonstrează încă o dată surprinzătoarea eficiență a republicii romane, comparativ cu structura imperială.

Foarte puțini dintre imperatorii romani au reușit să se evidențieze în marea masă a conducătorilor ocazionali, încă și mai puțini

au beneficiat în istorie de o imagine pozitivă. Dintre aceștia, cei mai importanți au fost *Octavian Augustus* - fiu adoptiv al lui Caesar și succesorul său după încheierea războiului civil în care principalul său oponent a fost Marcus Antonius, *Tiberius Caesar Augustus* - care a îmbinat eficient politica reformatoare cu cea expansionistă, *Claudius Germanicus* - care, cu toate că este de multe ori desconsiderat din punct de vedere istoric, a anexat Britannia Imperiului și a inițiat la rândul său o serie de reforme benefice, *Marcus Ulpius Nerva Traianus* - în timpul căruia are loc cucerirea și colonizarea Daciei, *Publius Aelius Traianus Hadrianus* - cunoscut ca unul dintre "cei cinci împărați buni", alături de Nerva, Traian, Antoninus Pius și Marc Aureliu - un hibrid interesant între patron al artelor și reformator militar, *Justinian* - cunoscut atât pentru reformele sale, cât și pentru încercarea (din păcate nereușită) de a reunifica Imperiul și, nu în ultimul rând, *Constantin I* (sau Constantin cel Mare), primul împărat creștin al Imperiului Roman.

Cu toate că una dintre cele mai mari realizări ale sale a fost reunificarea Imperiului sub

autoritatea sa unică și implicit recuperarea unei părți însemnate din teritoriile pierdute anterior, tradiția îi recunoaște și îi celebrează în primul rând convertirea la creștinism, un act de mare îndrăzneală și de o oarecare originalitate, dacă ținem cont de contextul istoric care a plasat timp de mai multe secole Imperiul într-o atitudine ostilă (eufemistic vorbind) în raport cu creștinii. În timpul lui Constantin este promulgat și *Edictul de la Milano* (313 d.Hr.), care ordona încetarea persecuțiilor asupra creștinilor și returnarea averilor confiscate. Istoria omite de regulă să consemneze un anumit aspect "extravagant" al domniei împăratului creștin, aspect ce nu e legat de mutarea capitalei Imperiului, pentru prima dată, de la Roma la Byzantion (care în scurt timp avea să devină Constantinopol). Probabil că împăratul avea o viziune proprie asupra creștinismului și a modului în care trebuie puse în aplicare învățăturile acestuia din moment ce și-a omorât, la interval de câteva luni, fiul cel mare (Crispus) și cea de-a doua soție (Helena, căreia cu doi ani înainte îi oferise rangul de augusta).

Mai există cel puțin doi împărați care trebuie menționați, dacă nu pentru aspectele pozitive ale domniei lor (cam puține, în realitate și ca atare rareori menționate), măcar pentru cele negative, pe care nici istoria, nici literatura nu au întârziat să le consemneze.

Caius Iulius Caesar Germanicus (mai cunoscut sub numele de Caligula) este fără îndoială unul dintre cazurile patologice ale Imperiului și ale istoriei în general. Imperatorul incestuos a avut o domnie despotică, a scandalizat întreaga lume romană prin orgiile extravagante și printr-o veritabilă decimare a patricienilor, nu a recunoscut niciodată autoritatea senatorilor (a și omorât o parte din ei pentru a-și exprima și impune mai eficient punctul de vedere) și în ultimă instanță a făcut cea mai mare greșală de care se poate face vinovat un despot - a introdus măsuri fiscale opresive, menite să compenseze lichidarea surprinzător de rapidă a tezaurului strâns de predecesorul și unchiul său, Tiberius. Dacă tentativele anterioare de a-l asasina pe mult prea extravagantul împărat au eșuat lamentabil, prejudiciile financiare aduse statului au

reușit în final să motiveze garda pretoriană suficient cât să-i curme cariera politică după numai patru ani de “înțeleaptă și cumpătată” dictatură.

Nero Claudius Caesar Augustus Germanicus a rămas în istorie ca cea mai controversată personalitate politică a Romei imperiale. Cu un ajutor substanțial din partea tradiției orale și a literaturii, Nero este astăzi asociat cu o imagine radicală nu foarte măgulitoare - “împăratul nebun care a dat foc Romei”. În privința lui, istoria își împarte de regulă aprecierile între atitudinea aprobatoare legată în special de numeroasele reforme culturale ale împăratului și impresia dezagreabilă pe care acesta a lăsat-o, câștigându-și în scurt timp faima de cel mai activ și pasionat persecutor al creștinilor.

În realitate, este foarte probabil ca motivația perioadelor de inconsistență ale Imperiului și marile fluctuații politice înregistrate în această epocă să aibă legătură cu imposibilitatea împăraților de a face față numeroaselor și complexelor responsabilități ale guvernării unuia dintre cele mai mari imperii ale istoriei universale.

Obiective prioritare

Sugestii de trasee rapide